

Η γενοκτονία των Ελλήνων - Ιστορία, πολιτική

Του

Θεοφάνη Μαλκίδη*

Ο πρόξενος των ΗΠΑ στη Σμύρνη Τζορτζ Χόρτον, καταγράφοντας την καταστροφή της πόλης το 1922, τονίζει μεταξύ των άλλων πως

δεν έλειπε τίποτε σχετικά με τη θηριωδία, την ακολασία, την σκληρότητα και όλη τη μανία του ανθρώπινου πάθους.

Με τη δημιουργία του κινήματος των Νεότουρκων εμφανίστηκε και εδραιώθηκε η εθνικιστική ιδεολογία, και με την κατάκτηση της εξουσίας το 1908 εκδηλώθηκε η θέληση να εξαφανιστούν οι αυτόχθονες πληθυσμοί. Οι Έλληνες ήταν ένας από τους κεντρικούς στόχους.

Ο ηγέτης των Νεότουρκων Ταλαάτ πασά ανέφερε ότι

το Οθωμανικό κράτος μίκρυνε τόσο που κοντεύει να εξαφανιστεί. Για να διατηρήσουμε όσα εδάφη απέμειναν πρέπει να απαλλαγούμε από τους ξένους λαούς... Είναι επείγον για πολιτικούς λόγους οι Έλληνες κάτοικοι των ακτών της Μικράς Ασίας να αναγκαστούν να εκκενώσουν τα χωριά τους για να εγκατασταθούν στα βιλαέτια του Ερζερούμ και της Χαλδίας.

Ο κεμαλισμός αποτελεί τη συνέχεια και την υλοποίηση του κινήματος των Νεότουρκων και μορφοποιήθηκε με τις εθνοκτόνες διαδικασίες εναντίων των Ελλήνων. Ο Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα του Πόντου την 19^η Μαΐου 1919 και ολοκληρώνει την τελευταία φάση της Γενοκτονίας. Έτσι, το κεμαλικό κράτος, η Τουρκία, δημιουργήθηκε στη βάση της εξαφάνισης κάθε ίχνους ελληνικής παρουσίας.

Οι διωγμοί, οι οποίοι εξελίχθηκαν σε Γενοκτονία, αποτέλεσαν την τραγικότερη σελίδα της ζωής του ελληνικού πληθυσμού που ζούσε στο οθωμανικό κράτος και μετέπειτα κεμαλικό καθεστώς και στοίχισαν τη ζωή σε 1.000.000 Έλληνες, Ελληνίδες και παιδιά, ενώ οι διασωθέντες εκριζώθηκαν από τις πατρογονικές τους εστίες και κατέφυγαν πρόσφυγες διωκόμενοι στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, ενώ άγνωστος αριθμός παρέμειναν ως εξισλαμισμένοι-ελληνόφωνοι στον Πόντο.

Ακολούθησε η Συνθήκη της Λοζάνης (1923), με την οποία επιβεβαιώθηκε η νέα πραγματικότητα, ενώ με το ελληνοτουρκικό σύμφωνο φιλίας του 1930 ακολούθησε η περίοδος σιωπής για τη Γενοκτονία. Οι μοναδικές αναφορές για το ζήτημα ήταν οι αναφορές των προσφυγικών κέντρων έρευνας, συλλόγων, ελάχιστων διανοουμένων.

Η δυναμική της δεκαετίας του 1980 και του 1990 που ανέδειξε το αίτημα για την αναγνώριση της Γενοκτονίας δημιούργησε νέα δεδομένα, και ειδικότερα τη διεθνή ανάδειξη του ζητήματος. Μέχρι σήμερα τη Γενοκτονία των Ελλήνων έχουν αναγνωρίσει, εκτός της Βουλής των Ελλήνων (1994-96), η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας (1995), το κοινοβούλιο της Σουηδίας (2010), η βουλή της Νότιας Αυστραλίας (2009) και της Νέας Νότιας Ουαλίας (2013) και διάφορες πολιτείες και φορείς των ΗΠΑ.

Η υπόθεση έχει απασχολήσει το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ, τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη καθώς και την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2006), με την κατάθεση της έκθεσης του Ολλανδού ευρωβουλευτή Camiel Eurlings, για την πρόοδο της Τουρκίας για την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης το 2007 η Διεθνής Ένωση Ακαδημαϊκών για τη Μελέτη των Γενοκτονιών αναγνώρισε με

ψήφισμά της τη Γενοκτονία των Ασσυρίων και των Ελλήνων στο διάστημα 1914-1923.

Τα παραπάνω υλοποιήθηκαν μετά από παρεμβάσεις Ελλήνων και φιλλελήνων, ενώ η ελλαδική πολιτεία όταν δεν ήταν απύσχα, ήταν απέναντι. Από την αρχή διεκδίκησης της αναγνώρισης της Γενοκτονίας μέχρι σήμερα, με τελευταίο κρούσμα το αποκαλούμενο αντιρατσιστικό νομοσχέδιο...

Από την άλλη πλευρά, σχεδόν έναν αιώνα μετά την τέλεση του εγκλήματος, η τουρκική πολιτική της άρνησης της Γενοκτονίας δεν έχει αλλάξει από πλευράς πολιτικών και κυβερνήσεων, παρόλο που τα τελευταία χρόνια αυξάνουν οι φωνές οι οποίες λένε την ιστορική αλήθεια.

Όπως επισημαίνει η Gulan Avcı, μέλος του σουηδικού κοινοβουλίου, που ψήφισε την αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων (των Αρμενίων και των Ασσυρίων) τον Μάρτιο του 2010,

...κάθε φορά που ακόμα μία χώρα αναγνωρίζει τη Γενοκτονία, η αλήθεια πλησιάζει λίγο πιο κοντά στην Τουρκία. Δεν είναι πλέον δυνατόν να ξεφεύγει ή να παραμένει σιωπηλή για το παρελθόν. Ήρθε η ώρα η Τουρκία να αναγνωρίσει τη Γενοκτονία... Το τελευταίο στάδιο της Γενοκτονίας είναι η άρνησή της, και δυστυχώς σήμερα η Τουρκία βρίσκεται σε αυτό ακριβώς το στάδιο... Όσο η Τουρκία προσπαθεί να σκεπάσει το θέμα δεν θα υπάρξει ποτέ συμφιλίωση. Αν η μνήμη των θυμάτων δεν αποκατασταθεί, οι άνθρωποι δεν θα μπορέσουν να επουλώσουν τις πληγές τους και να συνεχίσουν. Για αυτό είναι σημαντικό όλες οι δυνάμεις, οι οποίες πιστεύουν σε ανθρώπινες αξίες, να συνεχίσουν να αγωνίζονται και να ασκούν πίεση στην Τουρκία προκειμένου να αρχίσει να λέει την αλήθεια και να παραδεχθεί τη Γενοκτονία...

Ο συγγραφέας Μίλαν Κούντερα γράφει ότι «Η πάλη του ανθρώπου ενάντια στην εξουσία είναι η πάλη της μνήμης κατά της λήθης». Παρόλο που αρκετοί παραβλέπουν τα εγκλήματα στο βωμό των σκοπιμοτήτων, η ανθρωπότητα έχει χρέος να αγωνιστεί με όλες της τις δυνάμεις. Το πέρασμα του χρόνου δεν θα είναι εμπόδιο για τις νέες γενιές των Ελλήνων και των δημοκρατικών ανθρώπων σε όλον τον κόσμο, και οπωσδήποτε και στην Τουρκία. Όλοι αυτοί δεν θα εγκαταλείψουν τον αγώνα, επειδή ξέρουν ότι αργά ή γρήγορα θα φτάσει εκείνη η στιγμή που το να αρνείται κανείς τη Γενοκτονία θα είναι παράλογο. Μόνο τότε, όλοι οι λαοί θα ζουν ειρηνικά, πραγματικά αδελφωμένοι, και από το σκοτάδι θα έχουμε περάσει στο φως.

*Ο Θεοφάνης Μαλκίδης είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Ακαδημαϊκών για τη μελέτη των Γενοκτονιών, η οποία το 2007 αναγνώρισε τη Γενοκτονία των Ελλήνων.

Πηγή: pontos-news.gr